

IMW IN 2020



Deskundig en dichtbij, ook tijdens corona



IMW

Instituut voor Maatschappelijk Werk



IMW biedt maatschappelijk werk in de brede zin van het woord. Onze deskundige hulpverleners leggen contact, verhelderen hulpvragen, bieden ondersteuning, coördineren, verwijzen en leiden toe naar andere vormen van hulp. Zowel specialistische hulp als ondersteuning in de directe omgeving van de ongeveer 300.000 mensen in ons werkgebied, dat bestaat uit de gemeenten Tilburg, Goirle, Dongen en Gilze en Rijen.

Ook in 2020 waren de thema's waarop we hulp boden zeer divers: van hulp in de omgang met anderen tot het verwerken van ingrijpende gebeurtenissen. We helpen inwoners om problemen op te lossen of hanteerbaar te maken. We bieden trainingen waarin we hen vaardigheden leren die hun probleemoplossend vermogen vergroten.

Werken in coronatijd

Afgelopen jaar werden we net als de rest van de samenleving geconfronteerd met COVID-19 en alle beperkingen die dit met zich meebracht in het uitvoeren van ons werk. Onze medewerkers onderhielden vaak noodgedwongen vanuit thuis telefonisch en digitaal contact met hun cliënten. Om ook de meest kwetsbare doelgroepen te blijven bereiken gingen medewerkers op huisbezoek, maakten ze een wandeling met een cliënt of spraken ze af op een coronaproof ingericht kantoor.

Onze overleggen en trainingen vonden grotendeels digitaal plaats. Dat vroeg van iedereen aanpassingsvermogen, maar inmiddels zijn we bedreven in digitaal vergaderen en het organiseren van online trainingen en webinars.

We investeerden versneld in onze ICT-voorzieningen, waardoor we ook onder de nieuwe omstandigheden inwoners en samenwerkingspartners goed van dienst kunnen zijn. En waardoor we de ervaring die we met digitale hulpverlening hebben opgedaan, ook in de komende jaren beter kunnen inzetten.

Naast beperkingen hebben we zeker ook voordelen ervaren van de nieuwe vormen van hulpverlening. Deze voordelen willen we vasthouden, ook wanneer de omstandigheden weer meer persoonlijk contact toelaten.

ONZE EXPERTISES

Lichte ondersteuning

- Financiële hulpverlening 4
- Psychosociale hulpverlening 4
- Kinderen en scheiden 5
- Sociaal raadslieden 6
- Eigen Kracht Groepen (EKG) 6

Schoolmaatschappelijk werk

- Basisonderwijs en voortgezet onderwijs 7
- Mbo en universiteit 8

Complexe (gezins)problemen

- Zorg, overlast en veiligheid 9
- Huiselijk geweld en kindermishandeling 10
- Coördinatiepunt trainingen voor professionals en vrijwilligers 11

Trainingen

- Trainingen voor kinderen, jongeren en volwassenen 12
- Marietje Kessels Project 13

ONS WERKGEBIED



SAMEN WERKEN AAN PREVENTIE

- MST 14
- Hotspot 14
- Kansrijke start 14
- Smart start 15



ONZE MEDEWERKERS

- Aantal medewerkers en stagiaires 20
- Deskundigheidsbevordering 20



VOORUITBLIK NAAR 2021

P. 21

LICHTE ONDERSTEUNING

Financiële hulpverlening

Een terugval in inkomen, onverwachte kosten of schulden hebben grote impact. Inwoners krijgen bij ons ondersteuning in de vorm van budgetcoaching en/of budgetbeheer. In 2020 scherpten we onze visie op financiële hulpverlening verder aan en brachten we ons werkproces gedetailleerd in kaart. Er is kritisch gekeken naar de doorstroom van deze trajecten. Door goed te evalueren en stress-sensitief te werken, kwamen veel cliënten weer een stap verder op weg naar financiële zelfredzaamheid.

Psychosociale hulpverlening

Onze psychosociale ondersteuning is gericht op bijvoorbeeld opvoeding, eenzaamheid, depressieve klachten en rouwverwerking. Inwoners komen bij ons met vragen of problemen waar zij zelf of met hulp van hun omgeving niet uitkomen. Samen kijken wij wat er nodig is, zodat zij weer op eigen kracht, of met wat hulp vanuit het netwerk, verder kunnen. De ondersteuning die wij bieden kan bestaan uit advisering, voorlichting en/of begeleiding, individueel of in een groep. Soms blijkt extra hulp of ondersteuning nodig te zijn. Dan regelen we dat, uiteraard altijd in overleg met de cliënt.



Verlies bij corona

“Bij verlies denk je vooral aan rouw bij het overlijden van dierbaren”, vertelt Carla Massop, “maar verlies is veel breder. Je kunt ook je baan verliezen, en wat denk je van verlies bij een scheiding of lichamelijke achteruitgang door bijvoorbeeld een chronische ziekte.”

Carla werkt als generalistisch hulpverlener bij IMW en komt veel verlieservaringen tegen in haar werk. “Cliënten komen vaak met een andere vraag, bijvoorbeeld rondom schulden of verslaving. Samen met de cliënt ga ik kijken waar dat vandaan komt en soms blijkt het met onverwerkt verdriet te maken te hebben. Als je de onderliggende problemen niet aanpakt lopen mensen later vaak opnieuw vast. Door cliënten te ondersteunen bij verlies voorkom je ernstigere problemen, zoals chronische stress, ziekte en psychische problemen.

Laatst begeleidde ik een vrouw met burn-out klachten. Zij had een drukke baan en een kind met een beperking. Er bleek veel verdriet te zijn, dat kwam vooral omdat ze zich de toekomst van haar gezin heel anders had voorgesteld. Ook dat is verlies, het besef van een veranderd toekomstperspectief. Mevrouw zei zelf letterlijk tegen mij “volgens mij ben ik nog aan het rouwen”. Het is belangrijk om aandacht te hebben voor verlieservaringen van mensen en hen hierbij te ondersteunen.”

Cursus ‘verlies bij corona’

Carla en tien andere IMW-collega's zijn vorig jaar gestart met de training Verlieskunde van Herman de Mönnink, grondlegger en auteur van het handboek Verlieskunde. We zijn bezig met het ontwikkelen van een groepsgerichte cursus 'Verlies bij corona'. In 2021 start hiervoor een pilot.

Kinderen en scheiden



IMW is er voor ouders die gaan scheiden en voor ouders die al zijn gescheiden. Zij kunnen bij ons terecht met al hun vragen rondom scheiding. Denk hierbij aan vragen over procedures, mediation, opvoedproblemen, communicatie, ouderschapsplan, nieuw samengestelde gezinnen en gezag. Wij zijn er ook voor professionals; voor advies, met vragen of voor het verwijzen van ouders of kinderen.

Naast informatie en advies bieden wij psychosociale hulpverlening via individuele gesprekken, bemiddeling en mediation. In groepsverband verzorgen wij de training Positief opvoeden voor gescheiden ouders. Voor kinderen van 5 tot en met 12 jaar is er de spel- en praatgroep KIES (Kinderen in Echtscheiding Situaties).

Samenwerking

Wij werken samen met andere organisaties in de regio Hart van Brabant en we zijn partner in alsjeuitelkaargaat.nl. Deze website geeft ouders praktische informatie en maakt hen bewust dat ze samen ouders blijven voor de kinderen.



Ouderbijeenkomsten

In 2020 startten we samen met Sterk Huis met het organiseren van ouderbijeenkomsten: preventieve, informatieve avonden voor gescheiden ouders. Met als doel om zo veel mogelijk ouders in een zo vroeg mogelijk stadium van de scheiding te informeren over wat een scheiding voor henzelf en voor hun kind betekent. Ouders leren zonder oordeel naar zichzelf en de andere ouder te kijken om hun kind centraal te kunnen stellen. Als gevolg van corona vonden de bijeenkomsten de rest van het jaar online plaats.

Sociaal raadslieden

Onze sociaal raadslieden zijn in Tilburg, Goirle en Gilze en Rijen gekoppeld aan wijk- en dorpensteams. De sociaal raadslieden bieden sociaal juridisch advies bij zeer diverse vragen. Ze krijgen veel vragen over sociale zekerheid, regelingen met de belastingdienst, bezwaar maken tegen beslissingen, juridische kwesties en echtscheidingen en aanvragen van uitkeringen en/of bijzondere bijstand.

In 2020 hebben de sociaal raadslieden 289 consultaties geboden aan collega's en netwerkpartners en 391 cliënten zelf op weg geholpen. Daarbij viel op dat trajecten het afgelopen jaar langer duurden.

De coronamaatregelen beperkten de mogelijkheden om in gesprek te gaan met cliënten. Complexe juridische zaken laten zich niet regelen via de telefoon. Sinds juni maakten de sociaal raadslieden daarom ook veel gebruik van de mogelijkheden om op een coronaproof kantoor af te spreken met hun cliënten.



Face to face contact kost minder tijd

Nisrin Annahari startte in maart 2020 bij IMW. Ze kon nog net twee weken meelopen met haar nieuwe collega's voordat Nederland in lockdown ging. "Het was niet fijn om minder collega's te zien, maar online en telefonisch hield ik toch contact met hen. Het inwerkprogramma ging online verder en dat ging verrassend goed." Nisrin had al eerder gewerkt als sociaal raadvrouw, wat maakte dat ze het werk inhoudelijk snel kon oppakken. Nisrin is erg blij dat ze haar cliënten nu weer op kantoor kan spreken. "Veel cliënten zijn niet digitaal vaardig genoeg om online de juiste documenten te vinden. Face to face contact kost minder tijd, verloopt veel efficiënter."

Eigen Kracht Groepen

De training Eigen Kracht Groep (EKG) helpt inwoners om op eigen kracht problemen aan te kunnen en op te lossen. In vier bijeenkomsten ontdekken deelnemers hun eigen kwaliteiten en eigenschappen en leren zij zichzelf haalbare doelen stellen. Ook leren zij wat hun sociale netwerk voor hen kan betekenen. Veel cliënten kunnen na de training op eigen kracht verder, soms is aanvullende hulpverlening nodig.

In 2020 konden we door de maatregelen rondom Covid-19 slechts beperkt groepswerk aanbieden. We zijn daarom gestart met het ontwikkelen van een digitale variant van EKG, waardoor we onze cliënten kunnen blijven ondersteunen. Dit geldt zeker voor de kwetsbare doelgroep die wel behoefte heeft aan EKG, maar niet de stap durft te wagen naar een training op locatie.

In juni 2021 verwachten wij onze eerste training digitaal aan te bieden. In de toekomst zullen de digitale variant en de training op locatie naast elkaar blijven bestaan.

SCHOOLMAATSCHAPPELIJK WERK

Basisonderwijs en voortgezet onderwijs

Schoolmaatschappelijk werkers van IMW werken in het basis- en voortgezet onderwijs, op mbo-scholen en op de universiteit. Zij bieden hulp aan leerlingen en studenten en hun ouders/verzorgenden. Ook bieden ze advies en ondersteuning aan leerkrachten, intern begeleiders, zorgcoördinatoren en overige zorgprofessionals in het onderwijs bij het omgaan met kinderen met sociaal-emotionele problemen en/of problemen in de thuissituatie. De schoolmaatschappelijk werkers werken nauw samen met het wijkteam, de jeugdverpleegkundige en jeugdarts van de GGD en de leerplichtambtenaar van de gemeente.

Kitty Schuurmans werkt als schoolmaatschappelijk werker bij het Reeshofcollege. Over haar rol op deze school vertelt ze: “Ik ben wekelijks op school, daar heb ik gesprekken met zowel ouders als leerlingen en maak ik deel uit van het ondersteuningsteam. Ook heb ik rechtstreeks contact met de mentoren. Dat is prettig, want vaak is het belangrijk om snel te kunnen schakelen. We houden elkaar over en weer goed op de hoogte van de voortgang van leerlingen.”

Ook werkt Kitty als schoolmaatschappelijk werker bij de Tilburgse Tussenvoorziening (TVV). Via de mentor kwam zij in contact met een leerling en zijn moeder, Saskia. Aanleiding waren de gedragsproblemen van haar zoon, zowel op school als thuis. “Haar zoon had moeite met het omgaan met zijn emoties”, vertelt Kitty, “daar heb ik hem korte tijd in ondersteund. Ik vind het belangrijk om systeemgericht te werken, dus verder te kijken dan alleen de leerling, daarom had ik ook een aantal gesprekken met Saskia. Uit deze gesprekken bleek dat er meer aan de hand was. In overleg met Saskia regelde ik een verwijzing naar Sterk Huis voor verdere ondersteuning. Ook schakelde ik voor Saskia de hulp in van een IMW-collega in het wijkteam, die gespecialiseerd is in financiële ondersteuning.”



Maartje Wijsen,
ondersteuningscoördinator
Reeshof College:

“Ik ben trots op het ondersteuningsteam waar ik mee mag werken. Leerlingbegeleiders, leerlingcoördinatoren en

remedial teachers geven leerlingen de extra ondersteuning die zij op dat moment nodig hebben. Daarnaast werk ik samen met externe partners, zoals ambulant begeleiders en schoolmaatschappelijk werker Kitty Schuurmans. Ik vind het erg fijn om te kunnen schakelen met schoolmaatschappelijk werk. Op het moment dat er meer nodig is in de thuissituatie of als we twifelen welke hulpverlening geschikt is, kan Kitty meedenken in de stappen die we zouden kunnen zetten. Docenten en leerlingen kunnen altijd met vragen bij Kitty terecht. Mijn doel is om dit nog beter kenbaar te maken bij iedereen.”

Saskia, moeder van een leerling:

“Ik had een aantal gesprekken met Kitty, soms alleen en soms met mijn zoon erbij. Kitty heeft ons heel goed geholpen. Ik vond het fijn dat ik haar altijd kon appen als er iets was. Ze reageerde dan snel en kwam meteen in actie als dat nodig was. Mijn zoon is op school ook een paar keer alleen bij Kitty geweest. Hij kon echt zijn ei kwijt bij haar. Het was heel fijn dat Kitty binnen een paar weken hulp voor ons bij Sterk Huis regelde.”

Marleen Wiersma werkt als schoolmaatschappelijk werker op het Koning Willem II College. Eén van de leerlingen die zij dit jaar begeleidde is Britt.

Britt, leerling Koning Willem II College:

Britt is 17 jaar en doet dit jaar eindexamen. Toen ze in de tweede klas zat liep het thuis en op school niet helemaal lekker. Haar mentor stelde voor om eens te gaan praten met schoolmaatschappelijk werker Marleen Wiersma.

Britt: “Het was heel fijn om met Marleen te praten en ik heb er veel aan gehad. Toen het weer beter met me ging stopten onze gesprekken, maar we hadden tussentijds nog wel af en toe contact. Vorig jaar zat ik niet zo lekker in m’n vel en ben ik opnieuw wekelijks met Marleen gaan praten. Zij hielp me om meer vertrouwen in mezelf en in school te krijgen. Ook zorgde ze ervoor dat we thuis hulp kregen van andere instanties. Ik heb echt veel aan Marleen gehad en kan het iedereen aanraden om met een schoolmaatschappelijk werker te gaan praten als het even niet zo goed met je gaat.”



Mbo en universiteit

Schoolmaatschappelijk werkers Irma van den Brand en Nilüfer Dönmez werken op het ROC Tilburg. Zij zagen in 2020 veel corona gerelateerde problemen bij studenten. Irma: “Veel studenten zijn hun dagstructuur kwijt, hebben een verstoord dag- en nachtritme en ernstige motivatieproblemen. Studenten die hun bijbaan verloren door corona kampen

met financiële problemen. Thuisituaties leveren meer spanning op. Als het thuis al niet oké was, wordt dat vaak erger. We zien ook meer studenten met somberheidsklachten, eenzaamheid en depressiviteit.” “Veel studenten missen hun vrienden”, vult Nilüfer aan, “ze hebben weinig contact met leeftijdsgenoten en zitten bijna de hele dag achter hun laptop.”

De schoolmaatschappelijk werkers hadden in 2020 noodgedwongen meer online contacten met studenten. Dat verliep soms moeizaam en ook vergaten studenten regelmatig hun afspraken. Waar mogelijk vonden de gesprekken fysiek plaats. Nilüfer: “Veel studenten geven aan dat ze face to face contact echt fijner vinden.”

De samenwerking in het ondersteuningsteam op school vond wel online plaats. “We hebben structureel twee keer in de week een online zorgoverleg en dat gaat prima.”

Pilot op universiteit

In het schooljaar 2019-2020 startten we met een pilot schoolmaatschappelijk werk op de universiteit. De universiteit wil als aanvulling op de inzet van decanen en schoolpsychologen kijken wat de meerwaarde is van schoolmaatschappelijk werk. Hun vraag was met nadruk gericht op de grote groep international exchange students.

De schoolmaatschappelijk werker activeert studenten om hun zelfredzaamheid te vergroten en helpt hen met het mobiliseren en inzetten van het eigen netwerk. Daarnaast adviseert hij onderwijscoördinatoren, studentendecaan en studentenpsycholoog.

De ervaringen in het eerste schooljaar waren positief en samen met de universiteit is besloten de inzet in het schooljaar 2020-2021 te verlengen.

COMPLEXE (GEZINS)PROBLEMEN

Zorg, overlast en veiligheid

De vakgroep Complexe casuïstiek van IMW houdt zich bezig met complexe gezinsproblemen, en situaties waarbij huiselijk geweld of overlast speelt. Malika Bellagmough, leidinggevende van dit team, kijkt terug op 2020: “Het team bestaat nu ongeveer één jaar en er is veel ontwikkeld. De medewerkers van mijn team maken deel uit van het stedelijk team van Toegang Tilburg. Ze werken enorm hard om de toenemende stroom complexe casussen op een professionele manier en volgens de opdracht van de gemeente op te pakken. Vanwege corona en alle bijbehorende maatregelen was het afgelopen jaar voor iedereen behoorlijk pittig. Het hulpverleners ging anders dan we waren gewend. Bij casussen rondom complexe casuïstiek is persoonlijk contact met cliënten heel belangrijk. Ik ben er trots op dat het mijn team is gelukt om hier creatief mee om te gaan.”

Medewerkers krijgen te maken met steeds meer complexe casussen. We investeerden daarom in 2020 veel in de samenwerking met onze partners in de zorg- en veiligheidsketen. We stemden werkprocessen af zodat deze beter op elkaar aansloten. Met de komst van het stedelijk team hebben we het outreachend werken op basis van meldingen van Veilig Thuis en het Zorg- en Veiligheidshuis, gecentraliseerd en verder uitgewerkt. Intern was er veel aandacht voor deskundigheidsbevordering, ontwikkelgesprekken en coachingsgesprekken.”

Hulpaanbod vanuit Rechtbank bij complexe scheidingen

Sinds kort kunnen kinderrechtbanken, vaak op advies van de Raad voor de Kinderbescherming, vanuit de rechtszaal specifieke jeugdhulp inzetten bij complexe scheidingen. De Rechtbank legt dan, met instemming van ouders, contact met het wijkteam van Toegang Tilburg.

IMW-medewerker Sarah maakt deel uit van wijkteam Noord en heeft veel kennis van en ervaring met complexe jeugdzaken: “Vanuit het wijkteam zorgen mijn collega's en ik ervoor dat we zo snel mogelijk met de ouders en kinderen van start gaan. Samen met de ouders stel ik een plan van aanpak op, met daarin de resultaten die bereikt moeten worden. Bijvoorbeeld afspraken rondom het voeren van ouderschap, omgangsbegeleiding en psycho-educatie over complexe scheidingen. Soms vindt er onderzoek plaats naar de mogelijkheden van ouders om ouderschap te voeren en wordt er een ouderschapsplan opgesteld. Vaak voert een kindbehoortiger of speltherapeut gesprekken met de kinderen en een ouderschapsbemiddelaar de gesprekken met ouders. Als het nodig is leg ik contact met advocaten, betrokken hulpverleners, de Rechtbank of de Raad voor de Kinderbescherming.

Nadat ouders akkoord zijn met het plan zoeken we een passende zorgaanbieder die de hulpverlening kan bieden én die een zo kort mogelijke wachttijd heeft. Daarna sluit ik voorlopig mijn ‘bemoeienis’, maar blijf wel zijdelings betrokken om de voortgang te volgen. Bij afsluiting van het traject informeer ik de Rechtbank en/of Raad voor de Kinderbescherming.”



Huiselijk geweld en kindermishandeling

Taskforce kindermishandeling

Ondanks alle inzet op huiselijk geweld of kindermishandeling, dalen de cijfers helaas niet. Om de aanpak tegen kindermishandeling extra aan te jagen, is in 2017 de regionale Taskforce Kindermishandeling gestart. Dit is een netwerk van professionals, organisaties en inwoners die zich betrokken voelen bij de aanpak van kindermishandeling. Samen zijn we op zoek naar een vernieuwende, effectieve aanpak en samenwerking. Zodat we steeds vaker kindermishandeling voorkomen of eerder signaleren. Want elk kind heeft het recht om veilig op te groeien.



Namens IMW maakt Ilja van den Hoek, Raad van Bestuur, deel uit van de Taskforce. Betty-Ann Blommers, manager Trainingen, is lid van het projectteam en kartrekker van de werkgroep Kwetsbare kinderen.

2021 is het laatste jaar van de Taskforce Kindermishandeling. In juni 2020 is gestart met het onderzoeken van de stappen die gezet moeten worden om de opbrengst, activiteiten en producten van de Taskforce te laten landen in het Centrum Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Vanuit het Coördinatiepunt Trainingen is Betty-Ann Blommers in maart 2020 gestart als coördinator Scholing en Deskundigheid bij het Centrum Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

Expertmeeting Praten helpt!

Op 20 november, in de Week tegen kindermishandeling, organiseerde de Taskforce Kindermishandeling een [expertmeeting](#) met onderzoeker Cees Hoefnagels.

Cees Hoefnagels presenteerde hier de resultaten van zijn onderzoek naar de rol van leerkrachten in het basisonderwijs bij self-disclosures van kindermishandeling. Deze onthullingen kwamen tot stand in het Marietje Kessels Project (MKP), waarin kinderen, na het kijken van een film over de verschillende vormen van kindermishandeling, expliciet worden uitgenodigd om over kindermishandeling te praten. Deze film werd speciaal voor MKP gemaakt, voor kinderen in de leeftijd van 10 tot 12 jaar.



Bij het overhandigen van het rapport aan wethouder Marcelle Hendrickx zei Hoefnagels: “Tilburg, u zit op een parel! Waarom? Door kinderen in een veilige context in alle eenvoud te vragen: maak jij ook zoiets mee als een van de kinderen in deze film?”

Praten over kindermishandeling geeft steun

Met het beter signaleren van kindermishandeling komen we er niet. Want de aanpak van kindermishandeling kan niet om kinderen zelf heen. Dat is één van de conclusies uit het onderzoek.

Veel kinderen die mishandeld worden geven geen duidelijke signalen af. Als we kindermishandeling echt fundamenteel willen aanpakken, moeten we dit daarom bespreekbaar maken met kinderen zelf. En niet eenmalig, maar in een structurele en doordachte aanpak; op meerdere momenten in hun schoolloopbaan, op verschillende manieren en vanuit verschillende methodieken die aansluiten op elkaar, praten over mishandeling. Want dat levert direct steun op voor kinderen in kwetsbare situaties. Kinderen die een persoon in hun omgeving hebben met wie ze kunnen praten en steun ontvangen, ontwikkelen aantoonbaar minder klachten. Dus: praten helpt!

Coördinatiepunt Trainingen voor professionals en vrijwilligers



**Coördinatiepunt
Trainingen**

niets doen is geen optie

Kinderen moeten veilig kunnen opgroeien. Maar alleen al in de regio Hart van Brabant hebben meer dan 3800 kinderen te maken met kindermishandeling en huiselijk geweld. Als je je zorgen maakt om een kind is het belangrijk om te weten wat je moet doen. De meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. Aan de hand van 5 stappen bepalen professionals of ze een melding moeten doen bij Veilig Thuis en of er voldoende hulp kan worden ingezet.

Ook voor sportclubs en scouting

Het [Coördinatiepunt Trainingen](#) is een samenwerking van de regionale Taskforce Kindermishandeling, IMW, Sterk Huis en Veilig Thuis. Het Coördinatiepunt biedt trainingen aan professionals en vrijwilligers om te leren signaleren, in gesprek te gaan over huiselijk geweld en kindermishandeling en te werken volgens de meldcode.

Er zijn trainingen op maat voor organisaties en professionals die verplicht zijn te werken met de meldcode, zoals gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en justitie. Ook zijn er trainingen en informatiebijeenkomsten voor professionals die niet verplicht zijn te werken met de meldcode, zoals woningbouwcorporaties, sportclubs, brandweer, scouting en de culturele sector. Het doel is om huiselijk geweld en kindermishandeling te leren herkennen en te weten wat je vervolgens moet doen.

Veel belangstelling voor webinars

Van maart tot september 2020 zijn vanwege corona de trainingen van het Coördinatiepunt geannuleerd. Betty-Ann, manager Trainingen bij IMW licht toe: “We hebben overwogen om de trainingen over de meldcode direct vanaf april online te gaan aanbieden. De inhoud van de trainingen maakt dat we daar toch niet voor hebben gekozen. De cijfers op het gebied van kindermishandeling en huiselijk geweld zijn hoog, dat heeft tot gevolg dat de kans groot is dat er in bijna elke training één of twee deelnemers zitten die hiermee te maken hebben (gehad). Dat is ook de ervaring die we in 2019 hebben opgedaan bij alle trainingen die we hebben aangeboden. De trainingen kunnen slachtoffers of ervaringsdeskundigen op deze thema's enorm raken. Op dat moment is het belangrijk dat de trainers daar oog voor hebben en tijd en aandacht aan kunnen besteden. Bij een online training is dit bijna niet mogelijk.

Vanaf april zijn we gestart met het aanbieden van gratis online webinars, inspiratiesessies, gastlessen en workshops voor ouders, leerkrachten en andere professionals. Met thema's zoals ‘Zorgen om leerlingen in coronatijd’ en ‘Scholen en echtscheiding’. We bereikten hiermee ruim 1000 professionals!”

De webinars zijn opgenomen en gepubliceerd, zodat iedereen die dat wil ze kan [terugkijken](#).

TRAININGEN

Trainingen voor kinderen, jongeren en volwassenen

Omdat door de coronamaatregelen niet alle trainingen konden doorgaan, werd een aantal IMW- trainers tijdelijk ingezet bij andere organisaties. De grootste vraag was ook dit jaar weer naar faalangsttrainingen en de weerbaarheidstrainingen Rots en Water. Beide trainingen vonden afgelopen jaar vijf keer plaats. Vanwege de coronamaatregelen konden we in maart en april helaas geen trainingen geven. Gelukkig konden we in mei weer opstarten en onze trainingen conform de RIVM-maatregelen aanbieden. De trainingen die in december 2020 van start zouden gaan, zijn vanwege de lockdown uitgesteld naar 2021.

Ook gaven we trainingen binnen het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Bij Track013 draaiden wij gedurende het hele jaar twee groepen sociale weerbaarheid; één voor meisjes en één voor jongens. Track 013 biedt tijdelijke alternatieve opvang voor leerlingen van 12 tot 18 jaar, die buiten de boot vallen in het regulier onderwijs of dreigen uit te vallen. In september zijn we gestart met een wekelijks aanbod voor de groep van TopTrack. Dit zijn leerlingen van 12 tot 18 jaar, die extra ondersteuningsbehoeften hebben, gerelateerd aan hun hoogbegaafdheid.



IMW-trainers tijdelijk aan de slag bij Sterk Huis en de Kindertelefoon

Door de coronamaatregelen konden helaas niet alle trainingen doorgaan. Een aantal IMW- trainers werd daarom tijdelijk ingezet bij andere organisaties.

Zo gingen René Berden en Ronnie Roosenbrand aan de slag bij Sterk Huis.

“Ik doe mijn werk vooral omdat ik het belangrijk vind om van betekenis te kunnen zijn voor anderen”, vertelt René. “Bij Sterk Huis kon ik met jongeren werken die het niet altijd even makkelijk hebben. Het maakte me dankbaar en blij dat ik iets voor hen kon betekenen, in plaats van thuis op de bank te moeten afwachten tot de maatregelen versoepelden.”

IMW-trainer Fieke Rooseman ging tijdelijk aan de slag bij de Kindertelefoon. Fieke: “Ik was heel blij dat ik me tijdens de lockdown kon inzetten voor kinderen bij de Kindertelefoon. Juist in deze onzekere tijd wil je als trainer de mogelijkheid hebben om er voor kinderen te zijn als het kind daar behoefte aan heeft. De Kindertelefoon is een prachtige, laagdrempelige dienst die kinderen een luisterend oor biedt en hen een stapje verder helpt. Ik vond het fijn om er voor deze kinderen te zijn, dat gaf me echt een goed gevoel. Bedankt IMW en Kindertelefoon, voor deze mooie samenwerking!”

Marietje Kessels Project



Marietje Kessels
P r o j e c t

Het Marietje Kessels Project (MKP) is een psycho-fysieke training, waarin kinderen van groep 7 en 8 van de basisschool mentale en fysieke vaardigheden aanleren. MKP wil voorkomen dat kinderen slachtoffer worden van machtsmisbruik en/of zichzelf schuldig maken aan intimiderend of grensoverschrijdend (dader)gedrag, zoals pesten.

Tijdens het project leren kinderen de basisvaardigheden van weerbaarheid. Door middel van groepsgesprekken, fysieke oefeningen, rollenspelen en opdrachten in een weerbaarheidsschrift leren de kinderen situaties van machtsmisbruik zoals pesten, groepsdruk en kindermishandeling herkennen.

In 2020 zijn de trainers gestart met het vernieuwen van de lessen. Er is in het aangepaste programma nog meer aandacht voor het thema online weerbaarheid. Daarnaast is er ook meer aandacht voor veiligheid en sfeer in de groep.

Betty-Ann, manager Trainingen bij IMW, blikt terug op het afgelopen jaar: “In maart 2020 hadden we op het moment dat alle coronamaatregelen van start gingen bijna de tweede cyclus van dat schooljaar afgerond. Op de meeste scholen hadden we alle lessen afgerond en de examens ook afgenomen. Op een paar scholen hebben we helaas geen examens meer kunnen doen. In maart en april bekeken we of het mogelijk was om een verkort programma aan te bieden zodra de scholen weer open zouden gaan. Dat bleek helaas niet haalbaar, omdat de scholen vanwege corona geen externe partijen in school wilden voor trainingen. De groepen die in het voorjaar stonden ingepland zijn allemaal verschoven naar na de zomervakantie. In die periode hebben we gelukkig wel alle MKP-groepen kunnen draaien. In 2020 draaiden we in totaal 55 MKP groepen.”

Cees Hoefnagels onderzocht de rol van leerkrachten in het basisonderwijs bij self-disclosures van kindermishandeling. Lees [hier](#) de resultaten van dit onderzoek.

Onderzoek studenten pedagogiek

In het kader van het 30-jarig jubileum van het Marietje Kessels Project ging eind 2019 een groep derde jaars studenten van Fontys Hogeschool Pedagogiek aan de slag met het ophalen van ervaringsverhalen onder oud-deelnemers, docenten en ouders. Via enquêtes en interviews onderzochten zij hun ervaringen met MKP.

Uit de enquête bleek dat de respondenten zeer tevreden waren over MKP. Uit de interviews kwam naar voren dat respondenten steviger in hun schoenen zijn gaan staan en meer vertrouwen hebben gekregen. De ‘plankjesles’ (waarbij leerlingen met hun blote hand een plankje doorslaan), nee zeggen, grenzen aangeven en zelfverdediging waren de respondenten het meest bijgebleven. Deze lessen maakten veel indruk en gaven deelnemers meer zelfvertrouwen.

Ongeveer de helft van de respondenten past de vaardigheden die ze hebben geleerd nog steeds toe in het dagelijks leven. Dit geldt vooral voor het ‘nee zeggen’. Een aantal van de geïnterviewden gaf aan dat ze dit zowel op hun werk als in hun vrije tijd nog steeds toepassen.

SAMEN WERKEN AAN PREVENTIE

Onze medewerkers werken ook op locaties waar zij direct contact kunnen leggen met inwoners die vragen hebben. Zo bleven we ook in 2020 actief bij MST en de Hotspot.



Hotspot

Bij de Hotspot werken we vanuit Toegang Tilburg samen met R-Newt, gemeente en zorgaanbieders. De doelgroep zijn kwetsbare jongeren (van 16 tot 27 jaar) die vastlopen en ondersteuning nodig hebben op verschillende leefgebieden én die in de reguliere trajecten buiten de boot dreigen te vallen. Het doel van deze samenwerking is om hen laagdrempelig en snel verder te helpen.

MST

Ook voor MST, een stedelijk inloop- en activiteitscentrum voor educatie, ondersteuning en ontmoeting, was het een bijzonder jaar. Mensen in beeld houden zonder het gebruikelijke open huis te kunnen aanbieden is dan ineens van een heel andere orde. Er zijn afspraken gemaakt om, met inachtneming van de juiste voorzorgsmaatregelen, zoals voorheen vragen te kunnen beantwoorden, adviezen te geven en verwijzingen te kunnen blijven doen. Minder spontaan, minder lekker verse warme maaltijden, maar altijd met hoop op herstel van een warm welkom in de toekomst.

Kansrijke start

Als IMW hebben we ons verbonden aan het landelijke programma Kansrijke start. Hierin werken we vanuit verschillende programmalijnen (voor, tijdens en na de zwangerschap) aan een goede start voor elk kind. We werken hierbij intensief samen met onze collega's van MEE en de GGD.

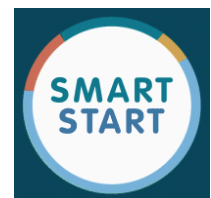
Aukje Hendriks is een van de aandachtsfunctionarissen. “De trajecten hebben vaak onverwachte wendingen. Mooi om gezinnen te kunnen ondersteunen bij de veranderingen die er voor hen komen en wat dit van hen vraagt. Ik heb gesprekken met cliënten over hun kindervens, maar ik ben ook meegegaan naar huisartsen voor gesprekken over anticonceptie en naar een abortuskliniek.”

Waar de afgelopen jaren onze focus lag op nu niet zwanger, gaan we in 2021 sterker inzetten op de begeleiding van kwetsbare zwangeren ('babyroute') en opvoedondersteuning.



Smart Start

Kun je ouders en leerkrachten coachen, voordat een probleem of zorg om een kind groot is? Zo nodig naar hulp verwijzen, snel en zonder rompslomp? Hoe kun je als basisschool goed samenwerken met de wijk en andersom? Basisschool De Zuidwester startte met een pilot van het programma Smart Start. Dit programma heeft onder andere als doel om ontwikkelkansen voor kinderen te vergroten, problemen van generatie op generatie te doorbreken en effectievere hulpverlening te bieden door samenwerking.



Marleen Heijnemans werkt als generalistisch hulpverlener bij IMW en heeft als aandachtsgebied complexe jeugd.

Vanuit Toegang Tilburg is zij betrokken bij deze pilot. Marleen: "Samen met de directeur, twee intern begeleiders, een schoolmaatschappelijk werker en een

gedragscoach maak ik deel uit van het begeleidingsteam 'Team op Maat'. We kijken op welke manier we signalen en zorgen om leerlingen en hun gezinnen het beste kunnen aanpakken. Nadat school mij bij ouders heeft geïntroduceerd, ga ik meestal samen met de intern begeleider met ouders in gesprek om de zorgen

van school bespreekbaar te maken en te kijken wat het gezin nodig heeft. Wat is de huidige situatie en wat is er nodig om naar de gewenste situatie te komen? Door op een juiste manier aan te sluiten bij het gezin lukt het mij om een brug slaan tussen ouders, school en hulpverlening. Soms volgt een aanmelding van het kind bij Toegang Tilburg. We maken dan samen een plan van aanpak om de nodige hulpverlening in te kunnen zetten. Als er al hulpverlening is in het gezin, kijken we hoe we deze beter kunnen coördineren en inzetten."

ONS WERKGEBIED



Tilburg

In Tilburg werkt IMW in Coöperatie Toegang Tilburg samen met MEE, GGD Hart voor Brabant en de gemeentelijke afdelingen Werk & Inkomen en Dienstverlening. Toegang Tilburg biedt lichte ondersteuning, leidt zo nodig toe naar specialistische zorg en voert in een aantal gevallen zorgcoördinatie.

In 2020 is hard gewerkt aan een optimale inrichting, met een krachtig Contact Centrum aan de voorkant, zelf ondersteuning bieden waar dat mogelijk is en een efficiënte doorverwijzing wanneer specialistische hulp noodzakelijk is. Omdat de vraag in 2020 de verwachting oversteeg is in het najaar extra ingezet op het terugbrengen van de wachttijd voor cliënten. Die melden zich aan via het CCT, maar ook bij onze medewerkers op scholen en andere vind- en werkplaatsen of op aanwijzing van collega professionals uit het lokale sociale veld. Onder de moeilijke omstandigheden als gevolg van corona zijn onze medewerkers er in Tilburg in geslaagd meer mensen te ondersteunen dan in 2019. Met ons aanbod in Budgetbeheer en collectief aanbod in Trainingen verlichten we de druk op de individuele vragen aan Toegang Tilburg.

Contact Centrum Toegang

In het Contact Centrum Toegang, ofwel het CCT, komen alle vragen van inwoners en professionals aan Toegang Tilburg binnen. Nettie van Luinen, generalistisch hulpverlener bij IMW, werkt samen met een aantal IMW-collega's en andere professionals in het CCT om de binnenkomende vragen op te vangen en te verwerken.

Nettie: "Bij het CCT werken we nauw met elkaar samen, we delen informatie en weten elkaar te vinden. Hierdoor leren we veel van elkaar. Doordat we onze kennis en ervaring bundelen kunnen we klanten snel en efficiënt helpen. Eén van mijn collega's werkt bijvoorbeeld deels in het CCT en deels als schoolmaatschappelijk werker. Bij ingewikkelde jeugdfragen overleg ik altijd even met haar."

IMW'ers zijn opgeleid om met een brede én gespecialiseerde blik te kijken. "We achterhalen wat er precies aan de hand is", vertelt Nettie, "en we zijn gewend om daarbij alle leefgebieden te betrekken. We werken systeemgericht, dat betekent dat we niet alleen naar de cliënt kijken, maar ook bijvoorbeeld naar wat er speelt in het gezin."

We hebben parate kennis van wat IMW kan betekenen voor inwoners, bijvoorbeeld als het gaat om voorliggende voorzieningen zoals budgetbeheer, en collectieve ondersteuning zoals trainingen. En we kennen de partners in de wijken in Tilburg, waardoor we snel kunnen schakelen."





Gilze en Rijen

In Gilze en Rijen maken we deel uit van een samenwerkingsverband met MEE West-Brabant, ContourdeTwern en IMW Breda. Sinds eind 2019 geven we gezamenlijk uitvoering aan de Dorpsteams in de ABG-gemeenten.

Inwoners van Gilze en Rijen kunnen bij het Dorpsteam terecht met al hun vragen en ideeën op het gebied van bijvoorbeeld wonen, geldzaken, opvoeden en scheiden. Het afgelopen jaar is er door medewerkers van deze organisaties en in samenwerking met de ABG-gemeenten, hard gewerkt aan het nog beter zichtbaar, vindbaar en herkenbaar maken van het Dorpsteam. Zo is er een herkenbaar logo en een website ontwikkeld. Meer weten? Kijk dan het filmpje op de [website](#).



Bert Kamp, consultant bij MEE West-Brabant

“In het Dorpsteam hebben we veel expertise op verschillende gebieden, waardoor we de diversiteit aan hulpvragen samen goed kunnen oppakken. Ik werk binnen het Dorpsteam vaak samen met mijn collega's van IMW, elk vanuit onze eigen deskundigheid. Jammer genoeg kregen we al snel te maken met de coronapandemie. Daardoor werden wij als hulpverleners beperkt in onze mogelijkheden om met inwoners in gesprek te gaan en samen naar passende oplossingen te zoeken. We hadden met veel enthousiasme plaatsen uitgezocht waar we spreekuren zouden gaan houden. Dat zou de laagdrempeligheid bevorderen en inwoners uitnodigen om binnen te lopen. Helaas liep het anders.

Als medewerkers van het Dorpsteam hebben we ondanks de coronamaatregelen intensief gewerkt om er een hecht team van te maken. Zo'n proces heeft tijd nodig, maar we weten steeds beter wat we aan elkaar hebben en hoe we elkaars kennis en ervaring kunnen gebruiken.

Eén van de doelen van het Dorpsteam is om te ‘verbinden’. Er zijn veel organisaties binnen de gemeente actief die hun uiterste best doen om het welzijn van mensen te bevorderen. Eigenlijk hebben we allemaal een gezamenlijk doel. Het zou mooi zijn als we al die krachten nog beter kunnen bundelen om nog meer effectiviteit te bereiken. Hopelijk komt er in 2021 meer ruimte om activiteiten te ontwikkelen en uit te voeren. We kunnen dan toewerken naar de manier van werken die we voor ogen hadden voordat de coronapandemie roet in het eten gooide. Dat we weer echt zichtbaar zijn voor alle inwoners en korte lijnen kunnen leggen met andere organisaties.”

Goirle



In maart 2020 ging de pilot doorontwikkeling van 't Loket van start. In deze pilot werken medewerkers van MEE en IMW samen met collega's van ContourdeTwern en de uitvoerende Wmo-medewerkers van de gemeente Goirle. Deze pilot wordt begin 2021 geëvalueerd.

In 2020 werkten IMW, MEE, ContourdeTwern en Stichting Jong samen aan een preventieplan voor inwoners van de gemeente Goirle. We willen er gezamenlijk voor zorgen dat onze basisondersteuning de maatschappelijke participatie bevordert, zelfredzaamheid vergroot, de kracht van de samenleving versterkt en mogelijk leidt tot vermindering van (dure) inzet maatwerkvoorzieningen.

Samenwerken aan kansen voor kinderen

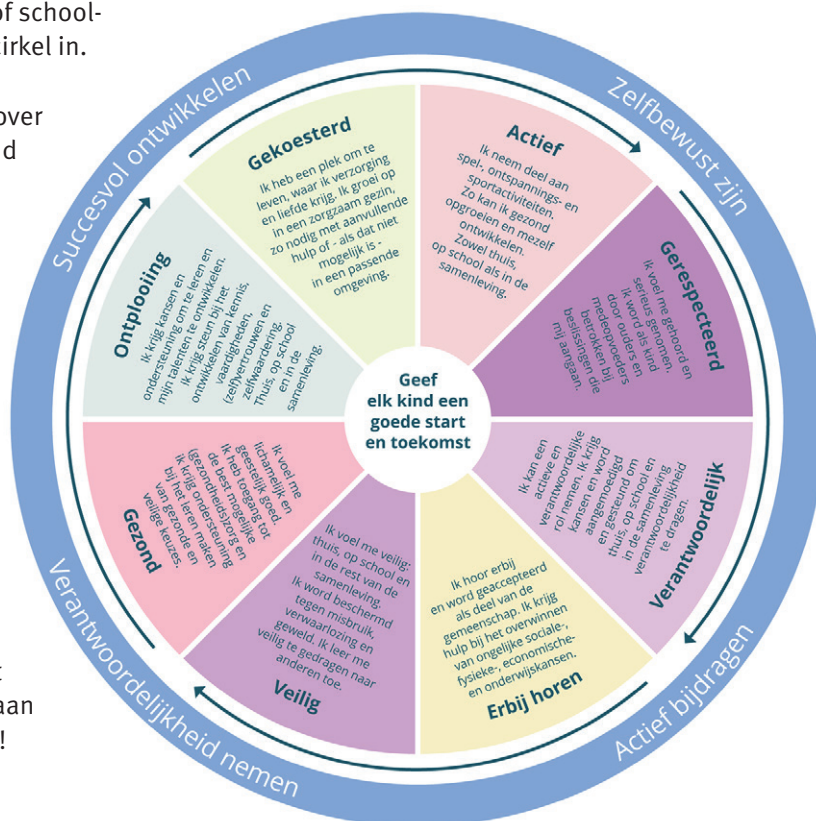
IMW is betrokken bij de Proeftuinen Kansenteams in Goirle. Dit is een pilot waarbij kinderopvang, onderwijs, GGD, Sterk Huis, IMW en gemeente Goirle zich samen inzetten voor optimale ontwikkelkansen voor alle kinderen, waarbij geen enkel kind tussen wal en schip valt. Om deze missie te kunnen volbrengen is het de bedoeling om anders te gaan samenwerken, kind en gezin centraal te stellen, dezelfde taal te spreken, gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen en budgetten te koppelen.

Kansencirkel

Om kinderen en hun ouders goed te helpen, werken de professionals samen in één ondersteuningsteam; een kansenteam. In dit team werken intern begeleiders, pedagogisch coaches, schoolmaatschappelijk werkers en jeugdverpleegkundigen. Ze werken aan gezamenlijke doelen en maken daarbij gebruik van de kansencirkel, een gespreksleidraad van het Nederlands Jeugdinstituut. De kansencirkel zorgt ervoor dat iedereen dezelfde taal spreekt én dat het kind en het gezin centraal worden gesteld. Zowel het kind als de ouders en leerkracht (of intern begeleider of schoolmaatschappelijk werker) vullen de kansencirkel in.

Vervolgens gaat het gezamenlijke gesprek over hetgeen nodig is om de situatie van het kind te versterken en wie daar op welke manier aan kan bijdragen. Het mooie aan de kansencirkel is dat de stem van het kind gehoord wordt vanuit wat goed gaat in de ontwikkeling van het kind. Ook zorgt de kansencirkel ervoor dat alle ontwikkelgebieden die van belang zijn bij de ontwikkeling en welzijn van het kind aangestipt worden.

In praktijk blijkt dat kinderen die in gesprek gaan met een volwassene met behulp van de kansencirkel, het gevoel krijgen gehoord en gezien te worden. Het is een mooi en compleet hulpmiddel om het gesprek met ouders, kinderen en collega's aan te gaan, dus mét kinderen en niet óver hen!



Dongen



In Dongen werken we met MEE aan onze gezamenlijke opdracht. IMW werkt daarbij binnen De Entree en in nauwe samenwerking met alle partners. Ook leveren we expertise aan het sociaal team en werken onze schoolmaatschappelijk werkers op alle basisscholen in Dongen en 's Gravenmoer en op het Cambreur College. Onze medewerkers kijken terug op een intensief jaar.



Doorontwikkeling De Entree

Door actief deel te nemen aan de evaluatie, optimalisering en doorontwikkeling van De Entree, middels een businesscase, investeerden we in 2020 in het verbeteren van de samenwerking met alle partners uit het sociaal domein.

De betrokken partijen zijn positief over de dagelijkse samenwerking op casusniveau; de lijnen zijn kort en medewerkers weten elkaar goed te vinden. De gemeente Dongen, MEE, IMW, ContourdeTwern en SWOD hebben een gezamenlijke missie, visie en doelstellingen als basis voor het werken binnen en voor de lokale toegang van de gemeente Dongen. Dit is de kapstok voor onderlinge samenwerkingsafspraken. Vertrekpunt hierbij is het zo preventief mogelijk ondersteunen van de burger en zijn of haar netwerk.



Marieke Vromans, generalistisch hulpverlener bij IMW in Dongen vertelt over haar werk aan de hand van een casus:

“Er wordt een gezin aangemeld bij IMW door Veilig Thuis. Buurtgenoten hebben een melding gedaan bij Veilig Thuis, omdat er geregeld geschreeuw uit de

woning te horen is. Het gezin heeft twee kinderen: één in de basisschoolleeftijd en één op de middelbare school. Buurtgenoten vragen zich af of het wel goed gaat met dit gezin.

Uit mijn gesprek met moeder blijkt dat haar man vaak afwezig is, hij verblijft regelmatig in het buitenland voor zijn werk. Moeder vertelt dat ze zich compleet overbelast voelt. Zij heeft het gevoel dat zij er wat betreft de opvoeding helemaal alleen voor staat. Daarbij is ze mantelzorger voor haar vader die onlangs een herseninfarct kreeg en ervaart ze veel druk op haar werk. Moeder ver-

telt dat zij soms uit onmacht schreeuwt naar de kinderen. Ze geeft aan ‘dat ze het dan gewoon niet meer weet’ en de kinderen vaak hun zin geeft, omdat ze geen energie heeft om de strijd aan te gaan.

Samen met het gezin bekijk ik hoe we de draagkracht en energie van moeder kunnen vergroten. We plannen een tweewekelijks ‘mama-moment’, waarbij de kinderen naar een vriendin van moeder gaat zodat zij wat op adem kan komen. Ook vragen we thuiszorg aan voor haar vader. Wanneer moeder iets meer energie heeft bekijken we samen hoe zij meer structuur en duidelijkheid kan bieden aan de kinderen. Zo weten de kinderen waar zij aan toe zijn, gaan zij minder vaak over haar grenzen heen en ervaart moeder minder onmacht, waardoor ze minder tegen haar kinderen hoeft te schreeuwen.”



ONZE MEDEWERKERS

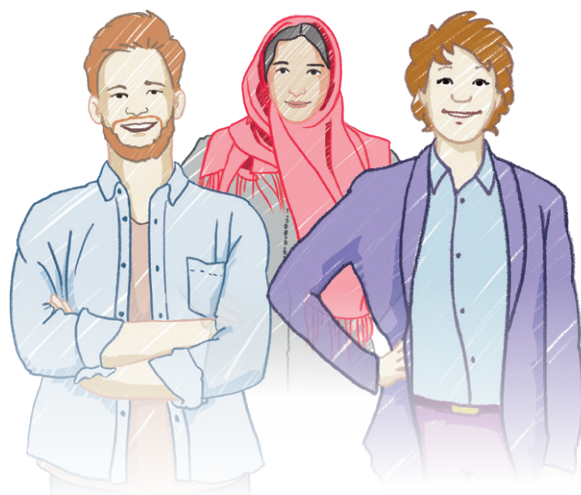
Per 31-12-2020

214 MEDEWERKERS

163 FTE

In 2020

11 STAGIAIRES



Deskundigheidsbevordering

In 2020 volgden onze medewerkers interne en externe scholing om hun expertise te vergroten of behouden. Zo waren er trainingen omgaan met complexe scheidingen, een verdiepingstraining op de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en de beroepscode voor maatschappelijk werkers. Meerdere medewerkers ronden succesvol ons praktijkprogramma in het kader van hun SKJ-registratie af. Al onze medewerkers namen in gemixte groepen deel aan intervisiebijeenkomsten.

Inge Smits nam deel aan de training complexe scheidingen. Naast de theorie kon ze met collega's op gepaste afstand oefenen met de materie. Inge vond het een leuke leerzame training. Ze leerde veel over hoe ze in gesprek kan gaan met de ouders, in het belang van hun kinderen. "In hele complexe zaken lukt het ouders niet meer om met elkaar te communiceren. De uitleg over solo-ouderschap gaf goede handvaten over hoe ouders voor duidelijkheid voor hun kinderen kunnen zorgen, zonder het met elkaar eens te hoeven worden."



VOORUITBLIK NAAR 2021

Steeds meer verricht IMW haar werk samen met anderen. Die invloed van anderen beschouwen we als een verrijking. Tegelijkertijd zijn we ons er goed van bewust waarvoor we als organisatie zijn opgericht: het bieden van laagdrempelig maatschappelijk werk en trainingen. Dit willen we in 2021 nog meer tot zijn recht laten komen.

Van oudsher zijn we als IMW laagdrempelig en nabij. In de uitvoering van onze opdrachten willen we op die kernwaarden opnieuw de aandacht vestigen. We komen het beste tot ons recht wanneer we, met onze samenwerkingspartners aan 'de voorkant', zelf ondersteuning bieden en pas doorverwijzen wanneer dat echt nodig is. We maken werk van collectief aanbod. Zo zijn we samen in staat te komen tot betere en duurzamere oplossingen voor inwoners, wat leidt tot minder doorverwijzingen naar specialistische zorg en daarmee tot normalisering en lagere kosten.

Als samenwerkingspartner zijn we betrouwbaar en zelfbewust; we weten goed waar de kern van onze expertise ligt. We kijken altijd kritisch naar het belang van mensen met een hulpvraag en gaan daarover zo nodig het gesprek aan binnen de samenwerkingsverbanden. Onze expertise is niet statisch en ons vakgebied van maatschappelijk werk evenmin. We staan altijd open voor nieuwe taken en opdrachten die aanpalend zijn aan onze corebusiness.

www.imwtilburg.nl



IMW

Instituut voor Maatschappelijk Werk